

Kaksi Fanny Stenrothia

- LÖYTYISIKÖ ERIK STENROTHIN TAUSTOISTA
TIETOJA geneettisen sukututkimuksen avulla4
- SATA VUOTTA SITTEN 11
- SUKUSEURAN KALENTERI
syksyllä 2017 17

Pääkirjoitus

Kuuden vuoden jälkeen

Olen saanut olla hienon sukuseuran puheenjohtajana kuuden vuoden ajan, mikä on tuonut elämäni mielenkiintoisia asioita ja tehtäviä. Viime syksynä sain luovuttaa tämän tehtävän osaavalle sukulaiselle Risto Ikäheimolle.

Sukutyö jos mikä on ihmisten kanssa olemista, olivat he sitten menneiden sukupolvien tai nykyajan ihmisiä. Mikä rikkaus onkaan ollut saada kohdata erilaisia ihmisiä, eri ammateissa ja eri elämän vaiheissa. Ja saada tutustua uusiin ihmisiin. Tästä iloitsen.

Mitä erityisesti on jäänyt mieleeni kuuden vuoden sukumatkalta?

Kvartetto-sukukirja ja J L Runeberg ovat päällimmäisinä muistoissa. Sain olla mukana Kvartetto-sukukirjasarjan toimitustyössä ja oman sukuhaaran, Katarinan sukukirjan valmisteluissa. Tässä yhteydessä pääsin Runebergin kanssa Saarijärvelle vuonna 1823. Valmistellessani kirjoituksia kansallisrunoilijamme nuoruuden aikaisista rakkaussuhteista kahteen Saarijärvellä asuneeseen Stenroth suvun nuoreen naiseen ymmärsin, miten taitava, herkkä ja tuottelias runoilija Runeberg oli. Toinen Saarijärven aikaisista ihastuksista oli Juliana Roschier (Katarinan kirjassa ss. 84–86) ja toinen Maria Nygrén (S) (Kivenjuuret-lehden numerossa 33 s. 16). Molemmille Runeberg kirjoitti useita runoja. Viime kesän sukukokouksen yhteydessä Saarijärvellä pääsin tutustumaan Runebergin ja Julianan asuinsijoihin Kolkanlahdessa, jolloin kohtasin historian nykypäivässä.

Toinen kohokohta on ollut Suomenlinnan sukukokouksen (2014) yhteydessä tutustuminen professori Erik Bruuniin ja hänen upeaan tuotantoonsa. Nämä esimerkit osoittavat, miten monenlaisia tarinoita Stenroth suvussa on ollut ja on yhä. Meillä on rikas perinne, josta on hyvä ammentaa monenlaista tietoa nykypäivän ihmisille.

Sukututkimus on sukuseuramme keskeinen tarkoitus. Kvartetto-kirjasarjassa päivittyivät neljän sukuhaaran tiedot. Nyt Stenroth sukuseura on siirtynyt dna-aikaan ja uteliaana odotamme lisätietoja suvun taustoista ja nykypäivän sukulaisista.

Sukuterveisin
Marjatta Salonen

Kuva: Matti Vaskelainen

SISÄLTÖ:

Pääkirjoitus	2
Tuumataan yhteisvoimin	3
Löytyisikö Erik Stenrothin taustoista tietoja geneettisen sukututkimuksen avulla	4
Geenit ja Pähkinäsaaren rauha.....	6
Fanny Stenrothin - Suomen naisvoimistelun uranuurtaja.....	7
Mukana Olympiakisoissa 1912.....	8
Fanny Stenrothin taival Nivalasta Tornion kautta Karjalaan	9
Sata vuotta sitten	11
Koululta koululle	13
Stenroth sukuseuran uusi hallitusjäsen Mimmi Sjöblom.....	15
Perheutisia.....	15
In Memoriam Ruth Carpelan	16
Stenroth sukuseuran kalenteri syksyllä 2017	17
Stenrothien suku- ja kulttuuritapaaminen lisalnessa (8.) 9. – 10.9.2017.....	18
Tervetuloa lisalmeen ja Ylä-Savoön Saran sukuhaaran maisemiin	19
Sukuseuran tuotemyynti	20

KANNEN KUVAT:

Rea Päivänsalo/Fanny Stenrothin arkisto ja Hilikka Kemppisen kotialbumi

Tuumataan yhteisvoimin

Stenroth sukuseura ry:n tarkoituksena on ”selvittää vänrikki Erik Stenrothin (1688–1766) ja hänen puolisonsa Kristina Krookin (1708–1788), heistä polveutuvan suvun vaiheita ja historiaa, vaalia suvun perinteitä ~ edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta suvun keskuudessa sekä edistää sukuseura-, sukututkimus- ja kotiseututyötä” (sukuseuran säännöt 2 §).

Poimin edellisestä kolme asiaa: selvittää suvun vaiheita, edistää yhteenkuuluvuutta sekä edistää sukututkimusta. Sukuun kuuluville on tarjottava mahdollisuuksia päästä tutustumaan toisiinsa. Tämä taas onnistuu muun muassa seuran järjestämissä tapahtumissa. Se on monille hyvin tärkeää. Minulle myös.

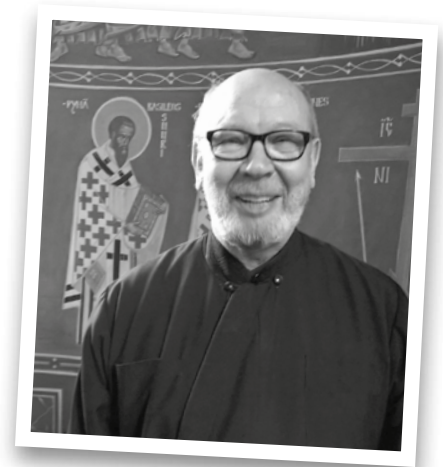
Sukututkimus on monen mielestä sukuseuran tärkein tehtävä. Tutkimus sinänsä ei saa olla itseisarvo. Oleellista on, että seura eri tavoin tarjoaa siihen parasta mahdollista apua eli edistää tutkimusta. Tämä taas poikii tuloksia eli uutta tutkimusta uusien tuloksien.

Sukuseurallamme on ihailijoita, jotka puhuvat arvostavasti hyvin organisoidusta toiminnastamme. Totta on, että seuran toimikunnat ja Kivenjuuret-lehti ovat kaikki esimerkkejä asiaansa sitoutuneiden ja pätevien jäsenten mallikkaasta työstä. Ihmisten kehuessa on syytä valpastua - niin myös meidän stenrothilaisten. Tarvitaan uusia ideoita ja uusia voimia niiden toteuttamiseen. Muutoin edessä on vakava näivetystilä.

Tulossa hienoja tilaisuuksia

Yhteenkuuluvuuden tunnetta lisätään parhaiten tilaisuuksissa. Sisältöideointiin kaikki ovat tervetulleita. Pidän tavoitteena selvittää kattavasti jäsenten toiveita seuran 20-vuotisjuhliin mennessä eli seuraavien parin vuoden sisällä - mieluummin jo ajoissa sitä ennen!

Ensi vuonna tulee kuluneeksi (noin) 330 vuotta vänrikki Erik Stenrothin syntymästä. On hyvä, jos tämä merkkipaalu noteerataan järjestämällä seuran kokous

paikassa, joka on dokumentoitavissa Erikiin. Historiatutkijamme sekä viestit ohjelmatoimikunnasta ovat tuoneet esille Hattulan Tyrvännön. Seuran hallitus käsittelee asian alkusyksystä, joten vuoden 2018 kokouspaikka ja -aika selviävät hyvissä ajoin.

Seuramme täyttää vuonna 2020 pyöreät 20 vuotta. Juhlakokous on syytä järjestää siellä, mistä kaikki alkoi, eli Suomenlinnassa. Kaikki käytettävissä olevat voimavarat keskitämme näyttävään tapahtumaan, jotta täysi-ikään pääsevä sukuseura tekee itseään tutuksi laajoille joukoille - siis tuhansille eikä sadoille. Meillä on yhteiskunnan kaikille aloille ulottuvat jäsenlonkerot. Siispä: Kaikki joukolla ideoimaan myös juhlakokouksen sisältöä.

Olen toivonut teiltä ideoita ja aloitteita. Olkaa aktiivisia ja olkaa meihin reippaasti yhteydessä, paitsi seuran tapahtumissa, myös niiden välillä. Sähköpostiosoitteemme löytyvät seuran sivuilta.

Haluan, että seura on entistä enemmän jäsentensä näköinen, ja että se tarjoaa mahdollisimman monelle stenrothilaiselle jotakin, mikä kertoo esi-isistämme ja elossa olevista sukulaistamme.

Toivotan kaikille hyvää kevättä ja pian alkavaa kesää! Nähdään!

Risto Ikäheimo

JÄSENLEHTI JULKAISIJA
Stenroth sukuseura ry

TOIMITUS
Kaarina Wilskman
päätoimittaja

VIESTINTÄTOIMIKUNTA
Theo von Bell
Marjatta Salonen
Juhani Törmänen
Kaarina Wilskman

OSOITE
Kivenjuuret
c/o Kaarina Wilskman
Kartanontie 6 D 41,
04430 Järvenpää
eila.wilskman@outlook.com
puh. 050 439 3180

KOTISIVU
www.stenrothsukuseura.net

PANKKI
Stenroth Sukuseura ry
Handelsbanken
FI 3231313001246594

OSOITETIEDOT
Pyydetään ilmoittamaan
sukuseuran jäsenihteerille:
Theo von Bell
Joukahaisentie 23
04230 Kerava
theo.bell@bastu.net

PAINOS
500 kpl

TAITTO JA PAINO
Printek, Keuruu

Pekka Ahlfors (vas.) on historiatoimikunnan uusi jäsen. Oikealla Ilkka Salmenkivi.

Löytyisikö Erik Stenrothin taustoista tietoja geneettisen sukututkimuksen avulla?

Saimme Stenrothien DNA-seminaarissa maaliskuussa Hämeenlinnassa hyvän tietoisuuden geneettisen sukututkimuksen tutkimusotteesta ja DNA-tutkimuksen käytännön asioista. Jatko-seminariaa odotetaan.

TEKSTI: MARJATTA SALONEN JA JAN SUNDMAN | KUVAT: JAN SUNDMAN

Testin tehneet kaipasivat apua tulosten tulkitsemiseen, toisia huolesti DNA-tutkimuksia tekevien laitosten luotettavuus. Huijareita kun on liikkeellä siellä, missä rahaa on saatavilla. Kaikki kolme esitelmöitsijää olivat Stenroth-sukuun kuuluvia alan eturivin asiantuntijoita. Mukana oli kuusitoista Stenroth-sukututkijaa. Osalle asia oli tuttua ja koettua, toisille taas aivan uutta.

Kehitysbiologian professori **Hannu Sariolan** (H) esitys loi hienon pohjan seminaarille (ks. sivu 6). Toinen esitelmöitsijä oli Suomi DNA-projektin administraattori **Lauri Koskinen** (S), joka antoi arvokkaita käytännön tietoja testien tekemiseen ja tulkitsemiseen.

Akaan sukututkija ja Stenroth sukuseuran historia-toimikunnan uusi jäsen **Pekka Ahlfors** (S) kertoi su-

kututkija-kokemuksistaan ja siitä, mitä kaikkea testi voikaan paljastaa ja mihin testi voi johtaa. Uusia sukulaisia saattaa löytyä muinaisuudesta ja uusi sukulainen Amerikassa Suomen kierroksen kautta.

Professori **Pertti Toukoma**a kertoi, miten hän DNA-kyselyn avulla löysi tien Jesse Jamesin kanssa saman esi-isän sukujuurille. Tästä Pertti ja hänen poikansa Henri Toukoma esittelivät DNA-sukukartalta todisteen.

Seminaarin aikana eräät osallistujat innostuivat lähettämään testipyyntöjä Family Treehen. Sukuseuran toimesta lähetettiin myös yhdet testipyyntöjä mukana olleilta Henrikin ja Nilsin sukuhaarojen suoran mieslinjan edustajilta Erikin taustojen tutkimista varten. Tarkoitus on lähettää vielä ainakin kahdet testipyyntöjä samalla tavoin kummastakin sukuhaarasta. Ja sen jälkeen onkin ehkä mahdollisuus tietää enemmän Erikin taustasta.

Suomi DNA-projekti

Projekti perustettiin vuonna 2006 auttamaan suomalaisia ihmisiä löytämään DNA-sukulaisia, yhteisiä esivanhempia sekä saamaan tietoja esivanhempien alkuperästä. Nyt jäseniä on yli 8400, mikä on Skotlannin jälkeen suurin alueellinen DNA-ryhmä maailmassa. DNA-vertailu käy paitsi suomalaisten kesken samalla yli 800 000 näytteeseen maailmanlaajuisesti. Projektin jäsenyydestä on hyötyä, sillä sen kautta voi saada apua testin valinnassa, analyysissa ja pulmatilanteissa sekä saada alennuksia. Suomi DNA-projektin kautta välittyvät testit tehdään USA:ssa Family Tree DNA laboratoriossa.

Testin tilausohjeet

Tilauslomake osoitteessa <https://www.familytreedna.com/group-join.aspx?&group=Finland&vGroup=Finland> liittyy samalla testituloksen Suomi DNA-projek-

tiin vertailuun ja hyödyntää projektin saamia pysyviä alennuksia.

Lomakkeeseen merkitään, onko näytteen antaja mies- vai naispuolinen. Miehen antamasta näytteestä saa tilattua kaikki testit eli suoran isälinjan YDNA 67, suoran äitilinjan mtDNA Full sekä kokonaisperimän otoksesta serkkutestin Family Finderin. Naispuoliselta ei saa analysoitua suoraa isälinjaa.

Maksu tehdään luottokortilla ilman tyhjiä välilyöntejä pitkässä numerosarjassa. Onnistuneesta tilauksesta tulee kiitosviesti sähköpostiin. Tulokset tulevat salasanan taakse ainoastaan internettiin.

Testien valinnassa voi kysyä apua os. koskinen.lauri(at)gmail.com tai marja.pirttivaara(at)gmail.com tai Suomi DNA projektiin liittyvässä suljetussa Finland DNA Facebook-ryhmässä.

Geenit ja Pähkinäsaaren rauha

TEKSTI: HANNU SARIOLA | KUVA: JAN SUNDMAN

Ihmiskunta on peräisin Afrikasta. Kansakunnille tyyppillisten geneettisen variaatioiden avulla leviämisreitit on kartoitettu hyvinkin tarkasti.

Yllättävän samanlainen kuva on saatu myös helikobakteerin geneettisiä variaatioita tutkimalla. Tämän selittyy sillä, että helikobakteeri tarttuu äidistä lapseen hyvin varhain lapsuudessa ja onkin melkein geneettiseen periytymiseen verrattavissa oleva suvuttainen ominaisuus.

Toinen ihmiskunnan historiasta kertova rakenne on mitokondrio, solulimassa sijaitseva solun ”energialaitos”. Kun kaikki muut geenit sijaitsevat tuman kromosomeissa, mitokondrioissa on oma perimänsä. Onkin esitetty, että muinaisuudessa soluun on tunkeutunut nykyisten bakteerien kaltainen parasiitti, joka elää symbioosissa isäntänsä kanssa.

Munasolu on ainakin 10 000 kertaa suurempi kuin siittiö. Tämän takia solulimassa sijaitsevat mitokondriot ovatkin hedelmöityneessä munasolussa lähes 100 prosenttisesti äidistä. Sukututkimuksen äitilinjaa tutkitaankin mitokondrion geenien varianttien avulla. Isälinjaa tutkitaan miessukukromosomin eli Y-kromosomin geenimuunnosten avulla. Kun koko perimän eli genomien kaikkien geenien tutkiminen on tullut halvaksi ja nopeaksi, tieteellisissä tutkimuksissa käytetään nykyään koko genomien selvitystä.

Suomalaisten alkuperästä tieto tarkentunut

Suomalaisten alkuperää on tutkittu kirkon kirjojen lisäksi muinaisen esineistön, kielen, kulttuurin ja geenien avulla. Aluksi eri alojen tutkijat olivat tukkanuotantasilla, mutta nykyään varsin samoilla linjoilla siitä, mistä me tulemme.

Ensimmäinen ryhmä maahanmuuttajia (Suomen saamelaiset) tuli rannikkoa myöten nykyisestä Norjasta Lapin alueelle. Toinen ryhmä tuli Nyky-Suomeen Karjalan kannaksen kautta, Vienan Karjalasta ja Suomen lahden yli Viron alueelta. Saamelaiset levittäytyivät koko Suomen alueelle, mistä ovat merkinä useat Etelä-Suomen saamelaisperäiset paikannimet. Nomadeina saamelaiset kuitenkin vetäytyivät pohjoiseen kaakosta levittäytyvien maataviljelevien maahanmuuttajien tieltä.

Professori Hannu Sariola kuvaa, miten biologia on avain sukuperimän selvittämiseksi.

Kolmas ryhmä nykysuomalaisia ovat ruotsinkieliset, jotka tulivat viimeisinä ja asuttivat Suomen ja Pohjanlahden rannikot. Suomalaiset ovat pahnanhimmiksi. Tulivat ja jäivät tänne.

Suomalaiset geenit ovatkin hyvin erilaisia. Itä- ja länsisuomalaiset geenit ovat paljon kauempana toisistaan kuin ranskalaiset englantilaisista tai saksalaiset ranskalaisista. Muinainen Suomen niemi oli harvaan asuttu maa, jossa geenien lisäksi kulttuuriset ja kielelliset erot ovat säilyneet vahvoina nykypäiviin asti. Mielenkiintoista on, että Pähkinäsaaren rauhan rajalinja vuodelta 1323 näkyy vielä tänä päivänä erilaisten perinnöllisten tautien ja ominaisuuksien spektreissä rajan molemmilla puolilla.

<< Fanny Stenroth Jyväskylässä
opettajana vuonna 1901.

Fanny Stenrothin muistelmat
ovat tulossa sähköiseen muotoon.
Nyt pääsemme kurkistamaan
Tukholman olympialaisiin.

Fanny Stenroth

- Suomen naisvoimistelun uranuurtaja

TEKSTI: MARJATTA SALONE | KUVAT: REA PÄIVÄNSALO/ FANNY STENROTHIN ARKISTO

Sukuseuramme sai keväällä 2016 perintönä kirjastonhoitaja, voimistelunopettaja Rea Päivänsalon (H693) mittavan dokumenttiaineiston ja valokuvakokoelman. Aineiston mukana oli voimistelunopettaja Fanny Karolina Johanna Stenrothin (1867–1953) vuonna 1950 valmistuneet muistelmat.

Fanny Stenroth (H684) oli Rea Päivänsalon isoisän sisar. Hänen elämänsä päätyö oli Heinolan seminaarissa. Siellä hän opetti voimistelua, terveysoppia ja maantietoa vuosina 1902–1934 ja oli seminaarin johtaja 1925–1926.

Fanny Stenrothin syntymästä tulee kuluneeksi 150 vuotta 25.7.2017.

Aktiivinen vaikuttaja

Voimistelun ja liikunnan opetuksen kehittämisen rinnalla Fanny Stenroth herätti ihmiset ymmärtämään leikin merkityksen lapsen kehitykselle. Omat näkemyksensä hän toi julki laajassa oppimateriaalituotannossaan ja julkaisuissaan. Hän kuului myös partioharrastuksen avaajiin Suomessa. Muistelmissa kuultaa vahva hengellisyys, jonka hän sai kodin perintönä. Hän oli papin tytär ja äitinsä puolelta hurskaan Colliander-suvun jälkeläinen.

Ensi syksynä sukulaisilla on mahdollisuus tutustua tähän tarmokkaaseen ja monipuoliseen naiseen lähemmin, sillä sukuseuran toimes-

ta muistelmat saatetaan kesän 2017 aikana sähköiseen muotoon.

Kannattaa katsoa myös suvun urheilukirjailija Markku Siukosen hieno artikkeli Fanny Stenrothista Intermezzosta (ss. 119–120). Hän toteaa, että ”Fanny oli ensimmäinen naispuolinen urheilukirjailija, joka toimi yhteistyössä useiden Suomen liikunta- ja urheiluelämän pioneereiden kanssa.” Fannysta on kerrottu myös Kivenjuuret-lehden juhlanumerossa (1996), numerossa 9 (2001) sekä sekä Stenrothien Kvartetton Henrikin sukukirjassa ss. 69–70.

Julkaisemme Kivenjuurissa jo pienen näytteen tulevasta. Fanny kerroo, miten hän oli mukana Tukholman olympiakisoissa.

Mukana Olympiakisoissa 1912

Sain vielä tilaisuuden matkustaa Tukholmaan, siellä kesällä 6.-15.7.1912 pidettäviin olympialaisiin kisoihin. Oli pa se elämys.

Erikoisvuorolla vanha Capella laiva vei täyden lastin suomalaisia voimistelijoita ja urheilijoita kisojen katselijoiksi. Matka semmoisessa seurassa oli tietenkin mitä rattoisin. Kisoissa oli katsomista kerrakseen. Monta jännittävää hetkeä siellä elettiin. Ranskalaisen Bouin'in ja Hanneksen 5,000 m kilpajuoksu oli "jännää" katsoa.

Suomalaisten joukosta kuului huuto: Hei Hannes, Hannes ja pieniä lippuja heilutimme käsissämme. Ja suomalainen poika Hannes voitti komean ranskalaisen. Hannes Kolehmainen oli kisojen ainoa kolmen kultamitalin voittaja ja kisojen sankari yleisurheilussa.

Päivä päivältä seurasimme me suomalaiset kilpailuja ja omien urheilijaimme suorituksia innostunein isänmaallisin tuntein. Monet kerrat raikui eläköön huutomme pojillemme.

Suomen joukkueen marssi kisojen juhlallisissa avajaisissa heinäk. 6. pnä oli mieliämme vavahduttava. Siitä kirjoitti Lauri Pihkala seuraavasti:

"En tiedä miltä lienee tuntunut muista, mutta suomalaisten sydäntä sykähdytti jopa selkäpiitä värisytti nähdessään suomalaisjoukkueen marssivan kansojen kulkueessa. He marssivat ilman lippua vain nimikilpi edessä ja paljon sanovan välimatkan päässä Venäjän joukkueen hännästä."

Kilven kantajan jäljessä kulkivat Ivar Wilskman, I. Vasenius ja ruotsalainen ohjaaja ja sitten naisvoimistelijat, johtajansa Elli Björksténin astuessa heidän rinnallaan. Heitä seurasi miesvoimistelijamme ja urheilijamme.

Tosiaan vavahdutti nähdessä tätä valiojoukkoa. Eivät suomalaiset tullessaan, kuten muut kansallisuudet, kantaneet omaa lippuaan, mutta joukkueen liputon, äänetön, juhlallinen marssi teki syvän vaikutuksen katsojiin.

Miksi Suomen naiset ja miehet liputta syvän hiljaisuuden vallitessa astuvat näyttämölle? Miksi eivät porilaisten

marssin säveleet ilmaa halkoneet? Astuivathan muut kansallisuudet isänmaallisten sävelmien soidessa lippunsa jäljessä. Saivathan he lipputervehdyksin osoittaa ohimarssissa kunniavaaltakunnan hallitsijalle. Miksi pysäytettiin naisten teräksenharmaa joukkue heidän sitten myöhemmin astuessa kentälle vain oman yhdistyksensä vaatimattoman lipun jäljessä vuorollaan esiintyäkseen. Miksi heiltä riistettiin lippu? Oliko Suomen sisukansa huonompi muita?

Eikö meille voittoja suotu? Ei siinä syy. Kyllä tuli voittoja. Osaksemme tuli huomiota, mutta voitot tiedotettiin vieraan vallan lipun kohotessa voittotankoon. Venäjän lipun alapuolella oli tosin kiinnitetty pieni viiri, jossa seiso "Finland", kun kolme suomalaistamme (I Saaristo, II Siikaniemi, III Peltonen) voitti keihänsä kumpaisella kädellä kaikki kolme palkintoa, niin kolme pientä viiriä räpytteli noiden vieraan vallan kolmen suuren lipun alapuolella. Ei vain myötäkäymisessä isänmaarakkaus paisuta sydäntä. Koin, että vastoinkäymisten ja nöyryytysten

hetkinä sydän vasta aavistaa suuren rakkauden voiman. Suomi oli sittenkin kisojen yllätys.

Mainitsen vielä jonkun urheilijamme saavutuksen. Hannes Kolehmainen voitti 10 000 m. juoksussa I:sen palkinnon ja Stenroos III:n palkinnon. Kiekonheitossa Taipale sai I:sen palkinnon ja Niklander II:sen palkinnon. Kuulan työnnössä tuli Niklanderille III:mas palkinto. Naisjoukkueemme siro, henkevä voimistelu herätti suurta innostusta. Suomen teräsharmaat tyttäret edustivat kunniakkaasti naisvoimisteluamme.

Kun en naisvoimistelijana ole perehtynyt urheilun erikoisaikeihin olen vain maallikkona ja tavallisena katsojana pakoinout jotain kisoilla näkemistäni ja kokemistäni. Omasta puolestani koin, että tämä erilaatuinen tilaisuus vaikutti minuun syvästi ja unohtumattomasti. Ja olen vakuuttunut siitä, että urheilijamme monen monet voitot herättivät koko kansamme ja etenkin nuorisomme urheiluintoa. Hannes Kolehmaisesta tuli monen sankari.

Fannyn 60-vuotispäivillä 1927 Heinolassa veljen perhe onnittelemassa. Vasemmalta Fanny, Adi S., Hjalmar ja Nelly Walldén (myöh. Vakio) ja Mary ja Adlay S.

Äidin äitini, sairaanhoitaja, Fanny Matilda Stenrothin tie kulki Nivalan seurakunnasta Karjalaan rajalle ja lopuksi Mikkelin kautta Kärkölään.

Sairaanhoitaja Fanny Stenrothin taival Nivalasta Tornion kautta Karjalaan

Stenrothin sukututkimussivujen joissain nettikeskustelussa Fanny Matildan (N 887) syntymäajaksi mainittiin 19.10.1871, mutta vihkiraamatussa, jonka sivu on minulla tallessa, Fanny Matilda Stenrothin syntymäajaksi on merkitty 19.11.1877 Nivala. Vihkiraamat-

tuun on Fanny Matilda Stenrothin ammatiksi merkitty sairaanhoitaja.

Fanny Matilda Stenroth muutti Nivalan seurakunnasta Tornioon 12.2.1904. Siellä hän toimi äitini kertoman mukaan Tornion sairaalan ylihoitajana.

Hän meni melko pian Tornioon muuttamisen jälkeen naimisiin tullinhoitaja **Wihtori Wuorelan** kanssa (vuonna 1906 suomennettu nimi, alkuperäinen Wiktor Westerlund) kanssa. Vihkiraamatun mukaan avioliittoon vihkiminen tapahtui 15.6.1907.

Wihtori Wuorela oli syntynyt 29.1.1880 Lapinjärvellä ja kuoli

19.6.1961 Isojoella. Hänet olen ehtinyt tavata muutaman kerran. Sen sijaan Fanny-mummu en koskaan nähnyt, sillä hän kuoli jo ennen syntymääni vuonna 1943. Tietoni hänestä ovat äitini kertomusten ja muutamien valokuvien varassa, joten Nilsin sukukirjaan tutustuminen on ollut erityisen kiintoisaa. Nivalasta kotoisin oleva perheystävä kertoi sukukvartetto-kirjojen ilmestymisestä.

Minulla on tallessa Fanny-mummun sairaanhoitajamerkki ja lisäksi vuodelta 1899 hopeinen kurssimerkki Wetterhofin käsityöopistosta, jonka Fanny oli suorittanut ilmeisesti ennen sairaanhoitaja-opintoja. Sitä

Fanny ja Wihtori Wuorela noin 3-4 vuotiaan esikoistyttö Tuulikin kanssa. Fannyn kaulassa näkyy himmeästi sairaanhoitajamerkki, joka on kirjoittajalla tallessa.

Fanny, Wihtori ja tyttäret Tuulikki ja Tellervo. Vaarilla on tullinhoitajan univormu ja rinnassa mm. vapaussodan mitali, sekin on tallessa.

minulla ei ole tiedossa, mistä Fanny oli valmistunut sairaanhoitajaksi. Tallessa on myös valokuvia, joissa Fannylla on sairaanhoitajan merkki leningin kauluksessa keskellä.

Kiinnostavaa mielestäni on, että tuon aikakauden nainen on lähtenyt kouluttautumaan ja hankkinut kaksikin ammattitutkintoa. Tausalla ovat mahdollisesti olleet suvun aiemmat vaiheet.

Nivala-Tornio-Suojärvi-Metsäpirtti

Fanny ja Wihtori Wuorela muuttivat itärajalle Suojärvelle, sieltä myöhemmin Rautuun ja Metsäpirttiin, missä vaarini toimi tullinhoitajana ja Suomen itsenäistyttyä myös rajaviskaalina.

Heille syntyi Viipurissa 12.8.1908 tytär Helmi Tuulikki, joka siis oli äitini. Äitini kertoi, että hänen ollessaan noin 4-vuotias perhe asui jonkin aikaa Helsingissä Katajanokalla. Vaari suoritti silloin erivapaudella alemman oikeustutkinnon (notaari). Kerrotaan, että hän lähti aina pitkäliepeinen 'ponksuuni' päällä professorin luo tenttiin.

Perhe palasi ilmeisesti sen jälkeen rajalle. Rajalla oli tuohon aikaan rauhatonta ja perhettä kohtasi luultavasti vuonna 1918 dramaattinen tapahtuma Suojärvellä, kun punaiset tulivat rajan yli ja polttivat kotitalon. Onneksi kaikkien henki säilyi. Synnä oli ilmeisesti kosto, koska vaari oli rajaviskaalina ja tullinhoitajan aika tiukkaotteinen, koska oli käsky sulkea raja. Perheen nuorempi tytär eli tätini Rauha Tellervo, syntyi Metsäpirtissä 16.12.1921.

Mikkeli-Kärkölä

Vaari haki rajalta rauhallisempiin tehtäviin Mikkeliin tullinhoitajan virkaan. Fanny-äiti oli kotirouva-

na, mutta hän oli varsinkin rajaseudulla joutunut äitini kertoman mukaan usein auttamaan sairaita ja haavoittuneita.

Vaarin jäätyä eläkkeelle hän osti 30-luvun lopulla eläkepaikaksi maatilaa Kärkölän Järvelän kylästä, minne perhe muutti.

Äitini Tuulikki kävi Heinolan seminaarin ja toimi kansakoulunopettajana usealla paikkakunnalla. Talvisodan sytyttyä hän tuli maatilalle auttamaan mm. sen vuoksi, että äiti Fanny sairasteli. Jatkosodan aikana Tuulikki toimi jonkin aikaa lottana kenttäsairaalassa Syvärillä ja Lotinapellossa, luultavasti asemasodan

aikana 1942. Hän joutui keskeyttämään palveluksen, kun hänen äitinsä tila huononi. Fanny Matilda kuoli keväällä 1943. Hänet haudattiin Kärkölään.

Nuoremasta tyttärestä, Tellerosta tuli sairaanhoitaja, hän valmistui 50-luvun alussa, Fanny-äidin perinteitä siis.

Äitini Tuulikki Wuorela (myöhemmin Vuorela) meni naimisiin Viipurissa vuonna 1901 syntyneen isäni Väinö Halosen kanssa vuonna 1944. Minä synnyin 1946 ja veljeni Pentti 1948. Äitimme Tuulikki kuoli 6.5.1968 ja on haudattu Mikkeliiin, kuten myös isämme.

Betty Stenroth

Fanny Stenrothilla oli nuorempi sisar Betty Kristiina Ruisaho (o.s. Stenroth). Myös Betty lähti opintielle ja valmistui Lepaan puutarhaopistosta puutarhaneuvojaksi.

Betty meni naimisiin vuonna 1937 Yrjö Ruisahon kanssa. Yrjö kaatui jatkosodan hyökkäysvaiheessa heinäkuussa 1941 eikä perheeseen ehtinyt syntyä lapsia. Betty kuoli vuonna 1969 Myllykoskella.

Betty Lepaan puutarhassa puutarhurin lakki päässä.

Kirjoittajaan saa ottaa yhteyttä, jos jokin lisätieto kiinnostaa (hilkka.kemppinen(at)kolumbus.fi.) Hän on eläkkeellä oleva toimittaja ja yritystiedottaja. Hän asuu Vantaalla miehensä Pentti Kemppisen kanssa. Heillä on kaksi poikaa Antti ja Pekka. Antilla on myös jo oma perhe.

Sata vuotta sitten

Pyysimme viime syksyn lehdessä muistoja vuodelta 1917.
Kiitos Marjatta Saloselle ja Marjut Jokiheimolle.

Marjatta Salonen: Levottomuutta 1917

Isoisäni Ristiinan rovasti Arthur Lorentz Gulin (K 201) kirjoitti vuosina 1916–1924 lähes jokaisena tiistaina kirjeen sisarilleen Luumäelle.

Onneksi nämä säilyttivät kirjeet ja ne ovat jälkeläisten luettavissa sekä paperiversiona että sähköisessä muodossa monien vaiheiden kautta. Ne ovat sukuaarteita, joita on ihana lukea uudelleen ja uudelleen.

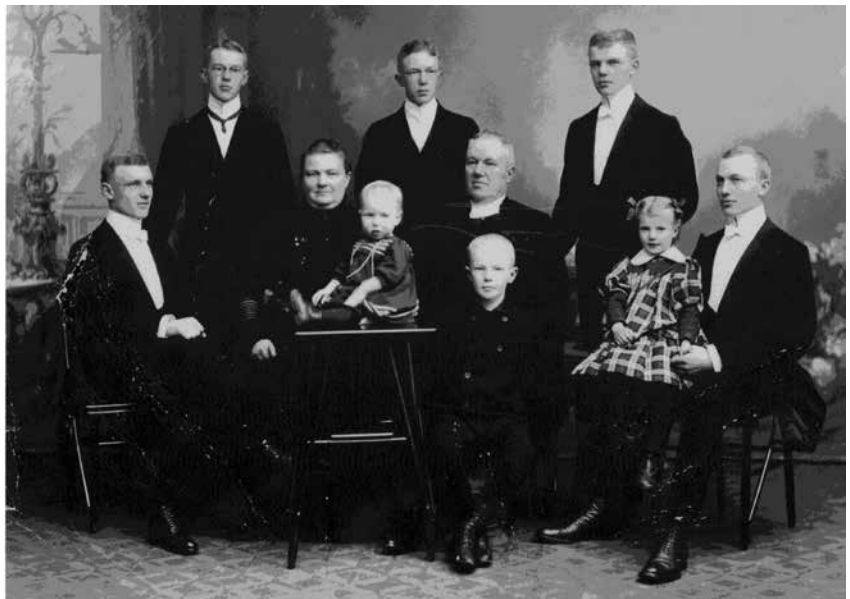
Tässä ote kolmesta kirjeestä vuoden 1917 lopussa. Pällimmäisenä on levottomuus ja huoli lasten puolesta, mutta alkuvuodesta myös iloa. Gulinien perheessä oli silloin viisi aikuista poikaa, joista kahdella jo perheet sekä yksi kouluikäinen poika, isäni Lenni sekä kaksi kouluikäistä tytärtä.

20. maaliskuuta 1917

Rakkaat sisaret! Eläköön! Eläköön! Eläköön! Nyt voi kirjeen kiroittaminen alkaa uudelleen. Sensuuri on poissa. Fannyn kirje 18. päivästä oli täällä 19. p:nä ilman, että sitä olisi matkalla avattu.

Suuria historiallisia asioita on tapahtunut ja tapahtuu. Kuka olisi viikko sitten uskonut, että saisimme kokea sellaista kuin nyt on tapahtunut.

Eläköön vapaa Venäjä! Eläköön vapaa Suomi!

Gulinin perhe Mikkeliissä 1910. Istumassa vas. Eero, Bertha, Arthur ja Walter, takana Veli, Eelis ja Lauri, edessä Annastina, Lenni ja Aino. Kuva: Perheen arkisto.

Helsinkiin emme ole saaneet puhelinnyhteyttä useista yrityksistä huolimatta. Olisi mielenkiintoista kuulla, onko Eero suurin mitoin joutunut kokemaan tapahtuneen.

Lauantain ja sunnuntain Hbl tulee säilyttää. Niin suurista asioita, joista niissä kerrotaan, emme ole aikaisemmin saaneet lukea. Kunpa kaikki saisi kehittyä normaalisti ja täydellisesti.

Ajatella, että saamme suomalaisia virkamiehiä kaikkialle: Senaattiin, ministerivaltiosihteeristöön, maaherroiksi jne. Jaa-a, kaikkeen tähän ei oikein osaa taas eläytyä! Kaikesta tästä haluaisin nyt puhua yhä uudelleen. Ja ajatellapa kaikkia, jotka saavat palata takaisin ja saavat

vapautensa. Täällä levisi eilen huhu samantapaisista tapahtumista Saksassa?

Keskiviikko 21. marraskuuta 1917

Niin kyllä ajat nyt ovat vaikeat ja ihmiset hulluja. Viime keskiviikkona t.k. 14. p:nä kuultiin, että on puhjennut lakko. Sosialistit ovat raivoissaan siitä, että ovat jääneet vähemmistöön valtiopäivillä. He kostivat tällä tavoin matruusien ja venäläisten pistimien avulla.

Torstaina ja perjantaina saimme sentään kahden tunnin aikana puhua Mikkeliin. Mutta lauantaina ja sunnuntaina oli täydellinen seisaus.

Perjantaiamuna klo 9 oli lakkolais-
ten lähetystö ilmestynyt lyseolle ja
väkivallalla uhaten vaatinut opetuk-
sen lopettamista. Samana päivänä
Lenni tuli kotiin.

Eniten huolestutti meitä filiaalit
Helsingissä ja Viipurissa emmekä
saaneet mitään tietoja heistä ennen
kuin maanantaina. Vaaraa heillä ei
ollut, mutta maitoa ei ollut saatavissa,
ei edes Walterin pienille lapsille.

Sosialistit vaativat nyt uusia vaa-
leja, joissa myös 20vuotiaat saisivat
äänestää. He eivät ole tyytyväisiä
esimerkiksi siihen, että ovat saaneet
kokonaan sosialistisen senaatin jne.
Mommilan kaltaisista kauhuteoista
puhutaan. Veri on vuotanut monel-
la taholla.

Tiistai 27. marraskuuta 1917

Miltä silloin (jouluna) näyttää, ei
tiedä kukaan, sillä päivittäinhän ta-
pahtuu heilahteluja yhteen tai toi-
seen suuntaan. Sanomalehdethän
ovat täynnä mitä hirveimpiä juttuja
ja tekoja ja uhrien lukumäärä lisään-
tyy koko ajan. Nyt niiden lukumää-
rä on jo 33. Mikkelissä ovat myös
hyvin järkyttyneitä.

Kuten näitte meni Kuopioon
juna punasotilaita hajottamaan suo-
jeluskunnan ja pitämään kotitarkas-
tuksia. Kuvernööri ja lääninsihteeri
oli heitä vastassa rauhoittamismie-
lessä, miten on käynyt, emme tiedä.
Sunnuntaiiltana pitivät siellä tans-
siaiset. Pelätään, että he palatessaan

pysähtyvät Mikkelissä ja aiheuttavat
häiriöitä.

Lauantaina oli Mikkelissä suuri
kansalaiskokous, jossa oli edustajia
monista pitäjistä ja samana iltana lä-
hetettiin sieltä edustaja Helsinkiin
valtiopäivien puheenjohtajan luo
kehotuksin, että porvarilliset pysyi-
sivät lujina. Onhan kehotettu pi-
tämään porvariskokouksia kaikissa
kaupungeissa ja kunnissa.

Täällä meillä on tähän saakka ol-
lut täysin hiljaista, mutta emmehän
tiedä milloin toisilta paikkakunnil-
ta saattaa tulla rettelöitsijöitä.

Marjut Jokiheimo kertoo, että hänen isoäitinsä Fanny
Heinosen (S 2088) ja hänen serkkunsa ”Lilli” Signe Astrid
Masalin (S 2076) kertomukset on painettu kirjaan
”Helsingin valtaus 12.4.1918”.

Marjut Jokiheimon Isoisä Arvo Emil Heinonen kuului
tuohon kirjan tehneeseen työvaliokuntaan.

» Oman suvun vaiheita
voi etsiä myös kansalliskir-
jaston vanhojen sanomaleh-
tien sähköisestä arkistosta:
[http://digi.kansalliskirjasto.fi/
sanomalehti/search](http://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/search)

Stenrothien yhteydet kiinnostavia

Millaisia yhteyksiä ja tunsivatko Erik Stenrothin jäl-
keläiset ja sukuun naidut toisensa? Kuinka pitkään
ja millaisia yhteyksiä Erikin jälkeen tulleilla on ollut?
Oliko yhteisiä liiketoimia harrastuksia jne? Mielest-
täni tällainen tarkastelu avaa todella kiinnostavia
näkökulmia sukututkimukselle.

Selaillessani Rafael Koskimiehen kirjottamaa Otavan
Historian ensimmäistä osaa 1890 -1918 törmäsin
omaan isoisänsääni Ivar Wilskmaniin (K 14) ja Otto
Stenrothiin (H 733).

Otto Stenroth toimi Otavan perustavan kokouksen
ja useiden myöhempien yhtiökokousten puheen-
johtajana. Ivar Wilskman oli aktiivisesti osallistunut
yhtiön perustamishankkeisiin ja oli ensimmäisiä

osakkeenomistaja, kuten Stenrothkin, ja johtokunnan
varajäsen.

Ilmeistä on, että Stenroth ja Wilskman tunsivat hyvin
toisensa, ainakin viimeistään Otavan perustavasta
yhtiökokouksesta 22.5 1890 alkaen. Kokous pidettiin
Arkadia teatterin aulassa. Ivar Wilskman toimi mm.
Arkadia teatterin taloudenhoitajana.

Otava teki syyskaudella 1892 Muinaismuistoyhdistyk-
sen kanssa sopimuksen Axel Bergholmin toimittaman
”Sukukirja Suomen aatelittomia sukuja” teoksen kus-
tantamisesta ja toimi näin Stenrothien sukututkimus-
perinteen ensimmäisenä kustantajana.

Lars-Erik Wilskman

Koululta koululle

TEKSTI JA KUVAT: RUUT SALMENKIVI

Istuin lomallani Mäntyharjun Naulasaaren mökillä kutomassa pellavakangasta. Radiosta kuuluu Yle1-ohjelmaa. Yhtäkkiä korviin kuuluu jotain, joka vie ajatukset lapsuuteen. Uutisissa kerrottiin, miten lapsuudessa tapahtuneet muuttamiset lisäävät juurettomuutta. Niinkö?

Elokuussa 1966 vanhempani Aarno ja Raili Salmenkivi (H 859) lähtivät kolmen lapsen kanssa Thaimaahan lähetystyöhön. He molemmat olivat opettajia ja valmistautuneet lähetystyöhön. Thaimaassa he palvelivat seurakuntia ja raamattuopistoa Fidan alaisuudessa yhteensä eri jaksoissa noin 25 vuotta.

Aluksi kielen opiskelua

Aluksi olimme Bangkokissa, jossa vanhempani opiskelivat kielen. Sen jälkeen siirryimme Chiangrain kaupunkiin Pohjois-Thaimaahan. Siellä alkoi myös koulupolku esikoululaisena. Suomesta oli tullut lähetystyöhön Thaimaahan useampia lapsiperheitä, ja äitini tehtäväksi tuli suomenkielisen kotikoulun järjestäminen.

Kävimme sisareni kanssa myös muutaman kuukauden thailaista koulua isossa alkuopetusryhmässä, jotta opimme thai kielen aakkoset. Luokassa yhdessä noin 30-40 lapsen kanssa luimme kuorolukuna aakkosia (yli 40 konsonanttia ja yli 20 vokaalimerkkiä sekä lisäksi sävelkorkeuden ilmoittavat merkit) sekä kopioimme niitä vihkoihin.

Kotikoulun ja kiertokoulun aika

Varsinaisesti ensimmäisen luokan aloitin kodissamme kokoontuvassa kotikoulussa. Toisen kouluvuoden syksyllä muutimme isän seuraavan työn vuoksi Chiangmaiin, ja koulu jatkui nyt pelkästään oman perheen lapsille.

Isän vastuulla tuolloin oli yhdessä thailaisten kanssa kodissamme sijaitsevassa studiossa toimitettavat kristilliset radio-ohjelmat. Musiikintuntien virkaa hoitivat lau-

Koko perhe Chiangmain kotimme alakerrassa toimivan kristillisen radio-ohjelman toimittajien kanssa.

lutunnit: me kolme lasta lauloimme kaikki thai-kieliset lasten pyhäkoululaulut kelanauhoille, ja niitä soitettiin vuosien ajan Thaimaan kristillisissä lasten-ohjelmissa. Kukaan ei tunnistanut laulajien olevan ulkomaalaisia.

Joulun 1970 jälkeen lähetysjärjestö lähetti Suomesta varta vasten opettajan suomalaislapsille. Pitsanulokin kaupungissa aloitti yksityinen suomalainen koulu ja asuntola, jonne sisareni kanssa muutamaksi kuukaudeksi menimme. Oppilaita oli alussa yhteensä kuusi lasta. Saimme heti alkuun hiekkapaperia ja pääsimme hiomaan teak-puusta tehdyt uudet pulpetit koulun pihalla.

Suomi-jakso Leivonmäellä ja Heinolassa

Neljän ja puolen vuoden kuluttua tuli Suomi-jakson aika. Maaliskuussa -71 tulimme Suomeen, ja kaikki oli uutta. Lumesta ei ollut jäänyt muistikuvia, ja niinpä veljeni, juuri 7-vuotias, huudahti lentokoneesta koneen portaat laskeuduttuaan: ”Täällä on iso jääkaappi!”

Suomessa kouluna oli kevättalven ajan pieni Etu-Ikolan kyläkoulu Leivonmäellä toisen mummolan lähellä, sekä syksystä lähtien Heinolassa Rullankoulu. Heinolassa asuessamme pääsimme museokäynnille entiseen pappilaan. Paavo-vaari (H 847) kertoi, minkälaista eri huoneissa oli ollut hänen lapsuudessaan, kun hän vanhempiansa Oswald ja Ninni Stenrothin (H 815) ja sisarustensa kanssa asui siellä 1900-luvun alussa.

Thaimaa – Suomi - Thaimaa - Suomi

Keväällä 1972 palasimme Thaimaahan ja seuraavat vuodet kouluna oli Thonburin (Bangkokin osa) kotimme keittiön pöytä ja oman huoneen työpöytä.

Isä oli nyt Raamattuopiston johdossa yhdessä thailaisen johtajan kanssa, ja perheemme asui samassa pihapiirissä. Suomalaislasten koulu sijaitsi 600 km päässä, eikä meitä lähetetty niin kauas kotoa.

Matematiikan äiti opetti itse. Liikuntaa harrastimme iltaisin pihalla, jossa pelasimme thailaisten raamattuopiston opiskelijoiden pallopelejä. Muut oppiaineet opiskelimme kirjeopiston kautta Suomeen.

Tuossa vaiheessa pääsimme myös muutamaksi kuu-kaudeksi amerikkalaisten sotilaiden sotilaspapin vaimon pitämään englanninkieliseen kotikouluun. Sieltä on tallessa todistus, johon opettaja on käsin kirjoittanut pitkillä lauseilla arvion oppilaan luonteenpiirteistä ja opiskelussa edistymisestä.

Ja jälleen Suomi-kausi yhdeksi vuodeksi, kouluvuosi 1975–76. Mäntyharjun yläasteen rehtori, Erkki-setämme (H 847) shakkikaveri, otti meidät kouluun ”koeajalle”.

Ja jälleen takaisin Thaimaahan. Tuohon mennessä lähetyjärjestö oli lähettänyt jo kaksi kokoaikaista opettajaa suomalaislapsia varten. Perheemme muutti Phitsanulokin Suomalaiskoulun naapuriin, jotta olimme lähellä koulua. Omalla 8. luokallani oli vain kaksi oppilasta, joten läksyt oli luettava hyvin.

Vanhemmat jäivät vielä Thaimaahan, kun peruskoulun viimeiselle luokalle piti tulla Suomeen, jotta sai virallisen peruskoulun päättötodistuksen. Sisareni asui 9. luokan kevään ystäväperheessä Mäntyharjulla ja vuorollani kävin 9. luokan Heinolassa äidin puolen tädin perheessä asuen.

Kaksi kotimaata

Esikoulu ja peruskoulu – 10 kouluvuotta, joiden aikana koulu vaihtui 11 kertaa. Vuodesta 66 -vuoteen -78 koti muutti 12 kertaa. Juurettomuutta?

Totta: maa vaihtui, kotipaikka vaihtui, naapurit vaihtuivat, pyhäkoulukaverit vaihtuivat, koulukaverit vaihtuivat, opettaja vaihtui. Mutta oma perhe pysyi. Suomen sukulaiset pysyivät.

Ainoa yhteydenpitoväline oli kirjeet. Ja niitä kirjoitettiin ja vastaanotettiin runsaasti. Kirjeiden lisäksi saimme kirjepaketteja, joiden avulla suomalaisuus tuli tutuksi. Ja postiin tuli myös yllätyksiä: Vieno-mummun

Chiangrain seurakunnan pyhäkoulun jouluevankeliumin enkeleinä minä, siskoni ja kaksi thailaista tyttöä.

(H 847) ompelema pöytäliinoja ja nukenvaatteita. Jouluisin saimme yleensä Marjatta-tädin (H 847) lähettämän valtavan paketin täyden kattauksen suomalaista joulua.

Lapsuuden Thaimaa ja Suomi ovat kaksi samanve-roista paikkaa. On vaikea sanoa, kumpi on läheisempi. Erityisesti Pohjois-Thaimaan Chiangrai ja sen ympärillä olevat vuoret ja vuoristotiet maisemineen ovat unoh-tumattomia. Samoin tuonaikaiset koulukaverit ja seurakuntien nuoret palautuvat elävästi mieleen vanhoja albumeja selatessa.

Stenroth sukuseuran uusi hallitusjäsen Mimmi Sjöblom

TEKSTI JA KUVA: MIMMI SJÖBLOM

Olen syntynyt Toijalassa nyk. Akaa 31 vuotta sitten. Edustan yhdeksättä sukupolvea Erikkin jälkeen. Olen Erikkin nuorimman pojan Nilsin (1734–1799) ainoan tyttären Anna Kristinan jälkeläinen. Anna Kristina (1776–1857) avioitui kappalainen J Fredrik Kekonin kanssa ja he saivat 13 lasta, joista nro 11 Lovisa Charlotta (1816–1898) avioitui puolestaan kappalainen Jakob Schroderuksen kanssa.

Heidän vanhin poikansa sai isänsä nimen Jakob (1850–1907), tämä kirkkoherra Schroderus sai S Maria

Donnerin kanssa kaksi poikaa, joista nuorimmainen oli metsänhoitaja ja agronomi Hjalmar (1884–1953). Hjalmar Schroderus avioitui tasan 100 vuotta sitten Helga Ylpön kanssa. Heidän vanhin lapsensa oli Leena (1919–2010), joka avioitui Kaj Sjöblomin kanssa. Perheeseen syntyi Jaakko (1949, N322).

Jaakko ja Liisa (Haarala) avioituivat ja minä olen perheen lapsista vanhin. Olen tradenomi sekä suoritan parhaillaan kiinteistötalouden opintoja Aalto-yliopistossa. Tekniikan kandidaatin paperit ovat jo tas-

kussa ja diplomityö on valmisteilla. Opiskelujen ohella työskentelen Työeläkevakuutusyhtiö Elon kiinteistösijoituksissa asiantuntijana.

Perhe uutisia

Onnittelemme

Jukka Sariola (H842) on valittu Henkilökohtaisten Avustajien Työnantajien Liiton eli Hetan uudeksi puheenjohtajaksi.

<http://www.pohjalainen.fi/uutiset/maakunta/jukka-sariola-heta-liiton-puheenjohtajaksi-1.2162649>

Onnittelemme myös **Maj Forsman-Vakiota** (H 701), joka teki koripallohistoriaa osallistumalla 90-vuotiaana koripallon sarjaotteluun marraskuussa Espoossa <http://www.iltasanomat.fi/koripallo/art-2000004884257.html>.

Onnittelut ja tervetuloa sukuun

Maija Iiris Aurora Holopainen syntyi 25.10.2016 Kuopiossa. Vanhemmat ovat Hanna ja Marko Holopainen (K 1381). Iloisesta perhetapahtumasta kertoi Kristina Leussu.

.....

Otamme osaa suruun

Sakari Mehtälä kertoo sisarensa **Hanna-Liisa Mehtälä** (N 818) nukkuneen ikiuneen lyhyen sairauden uuvuttamana Rovaniemellä 22.3.2017. Hanna-Liisa oli syntynyt 4.6.1955 Nivalassa.

Kristina Leussu viestitti suru-uutisen Katarinan sukuhaarasta. **Iris Kaarina Lehmus** (K 1380) on kuollut 16.4.2016 Siilinjärvellä.

IN MEMORIAM

Ruth Solveig Maria Carpelan (H 765) (född von Bell) har avlidit den 19 januari 2017, Stockholm.

Ruth föddes 11 mars 1923 i Askola. Far hette Armas och mor Toini von Bell och de bodde längsta tiden i Hurttala, Miehikkälä.

Ruth tog så småningom studenten och började en läkarutbildning. På grund av kriget utbildades hon till Lotta inom flygvapnet. På grund av kriget måste Ruth avbryta sina läkarstudier.

I Östra Karelen mötte hon sin blivande man Lars Erik Carpelan och de gifte sig 1945. Ruth och Lasse flyttade 1946 till Sverige utanför Stockholm. Samma år föddes sonen Lars Wilhelm och senare 1953 föddes dottern Cecilia.

Efter åren som hemmafru utbildade sig Ruth till sist till företagsbibliotekarie och arbetade sedan under ett tiotal år. Efter några flyttomgångar slog de sig slutligen ner i Kista i en bostadsrättslägenhet.

Ett av Ruths stora intressen, som hon naturligtvis delade med sin man, var att resa: till släktingar och vänner. De köpte till sist ett litet hus i Ligurien (Italien) som blev deras smultronställe.

Ruth tyckte om matlagning, att läsa böcker, musik och språkstudier i italienska. Hon skrev dikter och ägnade också tid åt att dokumentera sin mamma Toinis minne från kriget, liksom egna minnen. Tyvärr förlorade Ruth sin livskamrat och man redan 1987, men många fina år följde med en skara på så småningom fem barnbarn. Ruth hade också en trogen krets släktingar och vänner, däribland givetvis syskonen, främst syster Hertha von Bell som också hade bosatt sig i Sverige. Ruth var mycket omtyckt av sina släktingar och vänner. Hennes milda omtanke visade sig i så många olika sammanhang.

Ruth Solveig Maria Carpelan (H 765) (syntynyt von Bell) kuoli 19. tammikuuta 2017, Tukholma.

Ruth syntyi 11. maaliskuuta 1923 Askolassa. Isä Armas ja äiti Toini von Bell elivät suuren osan elämästään Miehikkälässä Hurttalan kylässä.

Ruth suoritti ylioppilastutkinnon ja aloitti lääketieteelliset opinnot. Sodan aikana hän kouluttautui ilmapvoimien lotaksi mutta joutui keskeyttämään lääketieteen opiskelunsa. Sotilaitten auttaminen oli silloin etusijalla.

Itä-Karjalassa hän tapasi tulevan miehensä, Lars Erik Carpelanin. He avioituivat sodan päätyttyä heinäkuussa 1945. Häät pidettiin Miehikkälän pappilassa, jossa Ruth oli asunut useita vuosia tätinsä luona. Ruth ja Lasse muuttivat 1946 Ruotsiin Tukholman ulkopuolelle. Samana vuonna heille syntyi Lars Wilhelm ja vuonna 1953 syntyi tytär Cecilia.

Oltuaan useamman vuoden kotiäitinä, Ruth kouluttautui kirjastonhoitajaksi ja oli työelämässä kymmenkunta vuotta. Useamman kodinvaihdon jälkeen perhe asettui Tukholman Kistaan.

Ruth ja Lasse pitivät matkailusta ja tapasivat usein sukulaisiaan ja ystäviään Suomessa ja muissa maissa. He kävivät monesti Italiassa, josta he sittemmin ostivat pienen talon Liguriasta, ja siitä tuli heidän ”mansikkapaikkansa”.

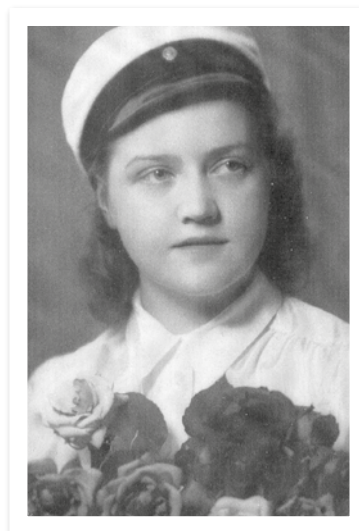
Ruth nautti ruoanlaitosta, lukemisesta, musiikista ja italian kielen opiskelusta. Hän kirjoitti runoja ja dokumentoi sekä omia että Toini-äitinsä sota-ajan muistoja.

Ruth menetti elämänkumppaninsa jo vuonna 1987. Hän ehti sen jälkeen vielä viettää monia hyviä vuosia seuraten lasten ja viiden lapsenlapsensa elämää. Hänellä oli myös monia rakkaita sukulaisia ja ystäviä, erityisesti Ruotsissa asuva Hertha-sisko.

Sukulaiset ja ystävät pitivät paljon Ruthista ja hänen lempeä huolenpitonsa läheisistään ei jäänyt keneltäkään huomaamatta.

Frid över hennes minne. / Ruthin muistolle.

Lars Carpelan (H, 766)

Stenroth sukuseuran kalenteri syksyllä 2017

Suku- ja kulttuuritapahtuma
Iisalmissa viikonloppuna
(8.) 9. – 10.9.

Stenroth sukuseura kokoontuu Erikin jälkipolvien
jalanjäljillä Ylä-Savon Saran sukuhaaran kutsumana
suku- ja historiatapahtumaan.

Katso ohjelma sivulta 18.

Adventtihatki 2017
lauantaina 18.11.
klo 15 – 18

**Paikka: Meilahden kirkon
seurakuntasali,
Pihlajatie 16.**

Tervetuloa!

Ilmoittauduthan etukäteen 13.11.17
mennessä, tiedämme varata riittävät eväät.

Veljekset von Wright -näyttely Ateneumissa Helsingissä

**Stenrothien ryhmäkäynti Ateneumissa
lauantaina 11.11. klo 13 – 14.**

Mukaan mahtuu 25 henkilöä. Maksu 20 euroa sisältää sisäänkäynnin ja opastuksen. Kokoontuminen klo 12.30 museon sisäpihalla, mistä opas hakee ryhmän tunnin kierrokselle. Maksut kerätään käteisellä sisäpihalla ennen kierroksen alkamista.

Uusia näkökulmia esiin nostavassa näyttelyssä selvitetään veljesten taide-, kulttuuri- ja tiedehistoriallista merkitystä.

Suomen suuriruhtinaskunnan aikana eläneet Magnus, Wilhelm ja Ferdinand von Wright tunnetaan monipuolisina maisemien, asetelmien, luontoaiheiden ja tieteellisten kuvitusten tekijöinä. Taiteilijaveljesten äiti Pauline Wilhelmina s. Lindeberg (K1140) oli Katarina Charlotta s. Roschierin tytär.

Ferdinand von Wright (K1141) 1863-1930 oli kauppaneuvos kirjapainonjohtaja, kansanedustaja, fil. kand. Magnus Hjalmar von Wright (K 1177) 1868-1930 sekä Arvid Wilhelm von Wright (K1178) 1869-1929 olivat molemmat maanmittausinsinöörejä.

von Wrightien taidejatkot

Taide-elämyksen sulattelua ja sukuhetki Ateneumin Bistrossa monipuolisen tarjoilun ääressä (hinta 14 €) klo 14.30 alkaen.

Ilmoittautumiset sekä näyttelykierrokselle että jatkoille 1.11. mennessä ohjelmaräätälille jan.sundman@pp3.inet.fi tai tekstiviestillä 040 835 7397.

» Seuraa tietoja tapahtumista
ja muista uutisista
www.stenrothsukuseura.net

Stenroth sukuseura ry

Etusivu	Sukuseura	Julkaisut	Yhteystiedot	Haku
		<p>Sukuseuran tarkoituksena on seivittää Stenroth-suvun vaiheita ja historiaa, vaalia suvun perintöä ja edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta jäsentensä keskuudessa. Stenroth sukuseura ry perustettiin vuonna 2000.</p> <p>Sukumme kantaisällä, Erik Stenrothilla (1688-1766), oli neljä lasta: Katarina, Henrik, Sara ja Nils. Heidän mukaana Erikin jälkeläiset jakautuvat neljään sukuhaaraan.</p>	 <p>Heli Laurikainen</p>	<p>Ajankohtaista</p> <ul style="list-style-type: none"> Kutsu DNA-seminaarille lauantaina 25.3.2017 Hämeenlinnassa 7.2.2017 Anders von Bellin esittämä Stenroth-suvun pappeista Saarijärvenkylällä julkaisut-osiossa 20.11.2016 Sukuseuran verkkosivun uusi osoite 13.10.2016 Vuonna 2014 ilmestyneet Kvartetto-sukukirjat kertovat monin tavoin suvustamme 4.9.2014

Stenrothien suku- ja kulttuuritapaaminen Iisalmessa (8.) 9. – 10.9.2017

Stenroth sukuseura jatkaa Erik Stenrothin jälkeläisten jalanjäljillä. Kokoonnumme suku- ja kulttuuritapaamiseen Iisalmeen, Ylä-Savoon. Mukana järjestelyissä on Ylä-Savon perinteet tunteva, iisalmelainen talkooväki, pääosin Saran sukuhaarasta. Retken vetää tietoasian-tuntija yhteyshenkilömme Ylä-Savon Opaskerhon osava opas likka Oskari Kauppinen kauppi(at)meili.fi (S).

PERJANTAI 8.9. Tervetuloa!

Klo 19 sään salliessa tarjolla opastettu pieni iltakävely Iisalmen keskustassa.

LAUANTAI 9.9.

Klo 8.30 – 10.30 kokoonnumme hotelli Seurahuoneen aamiaishuoneessa, jossa ilmoittautumiset, osallistumismaksujen keräys käteisellä ja materiaalin jako.

Klo 11 lähtö M. Niskasén bussilla hotelli Seurahuoneen edestä etelän suuntaan. Ajo vanhan 5-tien kautta Peltosalmi – Lammaspohja.

- Lammaspohjan Alapihaan muutti yläsavolaisten Costian – Kostianien esi-isä Karl Henric Costian perheineen Pielavedeltä, kun hänet oli valittu Iisalmen emäseurakunnan kanttori-lukkarin virkaan. Kirkkomuusikon 1835 – 1863 viran ohella hän hoiti pitäjän rokotustajan virkaa.
- Alapihalla on edelleen Marko Kauppinen kotitila.

Klo 12.30 Savolaisen maalaistalon vähän parempi arkipuoli: Tuula Kainulaisen ja hänen tyttärensä järjestämän lounaan nautimme Nerkooniemen Kylätalossa Kuivurintuvalla.

Ajamme Nerkon kanavan ja Väisälänmäen kansallismaiseman ja mm. herännäisyyden syntysijojen kautta Koljonvirralle. Opastetulla kävelykierroksella ”Taistelujen ja tarinoiden Koljonvirralle”, katsomme mm. Suomen sodan taistelupaikat ja Sandelsin, Dolgorukin, ja kaatuneiden muistokivet.

Tutustumme entisessä pappilassa museoituun Juhani Ahon lapsuudenkotiin.

Klo 15 nautimme päiväkahvit Mäntylän tuvassa Mansikkaniemellä.

- Opastettu kävely Kustaa Aadolfin kirkolla ja vanhalta hautausmaalla, jossa ovat Juhani Ahon ja monien kirjailijoiden ja merkkihenkilöiden hautamuistomerkit. Tervehdyskäynnit Kukkakimpuin Hoffrénien hautamuistomerkillä, joka sinällään on nähtävyys, ja Marko Kostianin esivanhempien haudalla.

Klo 17 alkaen Sukuteemailta.

Suomi 100 vuotta – Iisalmen tervehdys juhlaan.

- Minun sukuni 100 vuotta sitten, missä sukuni eli, mitä сувussa tapahtui v 1917. Kerro!
- Stenrothilaisia sukuja Ylä-Savossa: Costian, Kostian, Hoffrén.

Klo 18 illallinen. Menu Sandelsin herkut vänrikki Stoolin mukaan.

10.9. SUNNUNTAI

Klo 9 opastettu aamukävely ja mahdolliset kirkossa käynnit.

- Tarkempi ohjelma julkaistaan elokuussa www.stenrothsukuseura.net.

Kustannukset

- Lauantain ohjelman hinta aikuisilta 70 e, 4–10-vuotiailta 40 e sisältää lauantain ohjelman ajeluineen ja tutustumiskäynteineen lounaat ja kahvitukset aamiaisesta illalliseen. Maksut kerätään käteisenä lauantaina aamiaishuoneessa ennen materiaalin jakoa ja ohjelman alkua.

Ilmoittautuminen

- Ilmoittautumiset ohjelmaräätälille jan.sundman@pp3.inet.fi tai tekstiviestillä 040 835 7397. Häneltä saa myös tarvittaessa tietoa liikenneyhteisistä.
- Ilmoittautuminen 25.8.2017 mennessä. Kaikkien pitää ilmoittautua, myös talkooväen.
- Ilmoittautumisviestiin pyydetään liittämään tiedot: henkilömäärä aikuiset/lapset 4–10v, sukuyhteytesi Stenrotheihin, aamiaisen varaus lauantaiamuun, jos ei majoitu hotellissa, majoittumisvaraukset suoraan hotelliin ja myös majoittuvien listallemme, terveiset keittiöön, jos allergioita tms.

Majoitus

- Hotelli Iisalmen Seurahuone, Savonkatu 24, 74100 Iisalmi. Majoitukset varataan omatoimisesti hotellista puhelimitse 0440 207 701 tai 0440 207 704 tai sähköpostilla seurahuone@haapamaenmatkailu.fi.
- Huonehinnat koodinimellä ”Stenroth-kiintiö” 1hh 83 €/vrk, 2hh 99 €/vrk, perhehuone 4hh 145 €/vrk. Vauvansänky maksuton. Erikoistoiveet ja kyselyt suoraan hotelliin.

» Tarkempi ohjelma julkaistaan elokuussa

www.stenrothsukuseura.net

TEKSTI: IIKKA OSKARI KAUPPINEN | KUVA: JAN SUNDMAN

Tervetuloa Iisalmeen ja Ylä-Savoon Saran sukuhaaran maisemiin

Isoäitini isän puolelta on Maria Kauppinen os. Kostian (1889–1959). Hänen isoisänsä on ollut aikanaan Iisalmen emäseurakunnan kanttori – lukkari – rokottaja Karl Henric Costian (1789–1863, S 1662). Perhe on asunut Iisalmen Lammaspohjan Alapihassa, joka sen ajan mittapuun mukaan on ollut merkittävän iso tila.

Stenrothien suvun sukututkimusten mukaan ketju johtaa Pielavedelle. Karl Henric Costianin isä on Alex Märten Costian (1759–1843) ja äiti Maria Katarina Masalin (1764–1843, S 1459). Alexin isä puolestaan on ollut Iisalmen seurakunnan kappalainen Axel Henric Costianus ja äiti Elisabeth os. Argillander.

Suku on muuttanut vuonna 1880 sukunimen Costian Kostianiksi sen ajan virtauksen mukaisesti.

Maria Katarina Masalin on Sara os. Stenroth ja Karl Johan Masalinin (1724 – 1773, S 1) yhdeksästä lapsesta viides.

Pielaveden kappalaisella Axel Henric Costianuksella on laaja perhe, joten selvitetävää riittää suvusta kiinnostuneille. Hänen isänsä oli niin ikään legendaarinen pappi Martinus Costianus (1682 Sulkava – 1761 Pielavesi). Hän palveli seurakuntaa yhteensä 39 vuotta.

Näistä papeista ja heidän lähisuvuistaan on lukuisia mainintoja useissa seutukunnasta kirjoitetuissa historiankirjoissa. Ehkä mielenkiintoisin on kirkkoriita, jolla kirkko 1700-luvulla siirrettiin saaresta mantereelle.

Nykyisin Kirkkosaaren siunatulla alueella on museoitu vanha hautausmaa luonnontilaisena. Saareen on nykyisin tieyhteys mantereelta. Sen selkeä maa-merkki on 1750-luvun alussa rakennettu, huolella entisöity, punamullalla maalattu kellotapuli. Kirkon paikka kyllä tiedetään ja se on merkitty alueen opaskarttoihin. Se on kuitenkin purettu hyvin huolellisesti kirkkoriidan päättämiseksi, kun järjestyksessä kolmas kirkko rakennettiin mantereelle nykyiselle paikalleen.

Costianusten toimiessa Iisalmen seurakunnan Pielaveden kappalaisina toimivat kirkkoherroina Iisalmissa Hoffrenit, Helsingius sekä Lagus. Pielavesi erotettiin omaksi kirkkopitäjäkseen 7.9.1811 ja nykyinen eli kolmas kirkko mantereella sijaitsevassa kirkonkylässä on vihitty käyttöönsä 1879. Yläsavolaisista suvuista ja niiden vaiheista on professori Matti Klinge kirjoittanut todellisen järkäleteoksen nimeltään ”Iisalmen ruhtinaskunta”.

<< Iikka Oskari Kauppinen toivottaa sukuseuran jäsenet tervetulleksi Iisalmeen, joka on ihan keskellä kaikkea.

OLETKO MUISTANUT JÄSENMAKSUSI?

Maksun voit maksaa tilille:
Handelbanken FI32 3131300 1246594
Saaaja: Stenroth sukuseura ry

Merkitse viestitilaan jäsenten nimet ja osoite sekä maksuvuodet.
Jäsenmaksu 2017 on 20 €/vuosi, nuorisojäsen 0 €.
Voit maksaa samalla myös vuoden 2016 maksun,
jos se on vielä maksamatta.

Sukuseuran sääntöjen mukaan jäsen, joka ei ole maksanut jäsenmaksuaan kahteen vuoteen, katsotaan eronneeksi.

Stenroth-isännänviiri ja -pöytästandaari

Suunnittelu kuvataiteilija Vesa Toukomaa

VIIRI

Koko 40 x 400 cm, 100 % polyesterinen neulos,
johon lika ei pintyy. Pikalukko messinkiä.

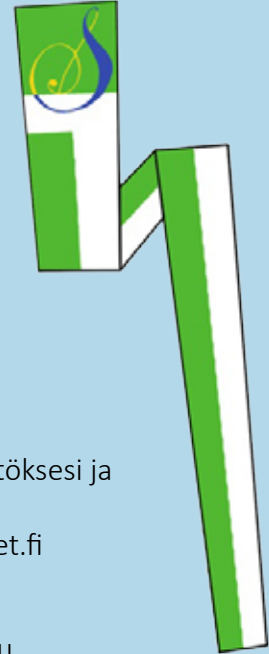
Hinta 70 €/kpl.

PÖYTÄSTANDAARI

niklattu salko 45 cm ja marmorijalusta, viirin
materiaali polyesteri.

Hinta marmorijalustoineen 30 €/kpl,
nyt myös ilman salkoa ja jalustaa 25 €/kpl.

Pöytästandaarin jalustan nimikelaatan kai-
verruksineen saa halutulla tekstillä, enintään
20 merkkiä kolmeen riviin, hinta merkkimäärän
mukaan. Esimerkiksi "Stenroth sukuseura ry"
maksaa 11 €.

>> TILAUKSET:

Lähetä sitova ostopäätöksesi ja
kpl-määrät:
jan.sundman@pp3.inet.fi

Maksa tilauksen maksu
sukuseuran tilille

FI32 3131300-1246594.

Stenrothien kvartetto

Stenroth-suvun jokaisesta sukuhaarasta Katarinas-
ta, Henrikistä, Sarasta ja Nilsistä on valmistettu oma
sukukirja tarinoineen ja sukutauluineen. Kirjasarja
on jatkoa vuonna 2006 ilmestyneelle Stenrothien
Intermezzo -sukukirjalle. Toimituskunta: Sukuseuran
historiatoimikunta ja suvun jäseniä. Päätoimittaja Liisa
Sjöblom ja taittaja Harri Salminen.

1 kirja 40 e + postimaksu 8 e
2 kirjaa 70 e + postimaksu 14 e
3 kirjaa 100 e + postimaksu 16 e
4 kirjaa 120 e + postimaksu 20 e

Ulkomaille eri postitusmaksu.

>> Osta kirjasi
tai koko sarja
ja tiedät lisää
suvustasi.

TILAUKSET: jan.sundman@pp3.inet.fi